

STAVOVI GRAĐANA O POLICIJI

**Rezultati istraživanja javnog
mnjenja za Srbiju**

Septembar, 2016.

STAVOVI GRAĐANA O POLICIJI

Rezultati istraživanja javnog mnjenja za Srbiju

IZDAVAČ

Beogradski centar za bezbednosnu politiku
Đure Jakšića 6/5, Beograd, Srbija
Tel: +381 11 3287 226
I-mejl: office@bezbednost.org
www.bezbednost.org
www.pointpulse.net

AUTOR

Aurelija Đan

UREDNIK

Saša Đorđević

LEKTURA

Tatjana Hadžić Jovović

DIZAJN I PRELOM

DTP Studio

Beograd, 2016.

SADRŽAJ

LISTA GRAFIKONA I TABELA	4
O ISTRAŽIVANJU	6
SAŽETAK	7
POVERENJE U INSTITUCIJE.....	8
Najveće poverenje u obrazovni sistem.....	8
Građani i dalje podeljeni oko poverenja u policiju.....	10
PERCEPCIJA POLICIJE	13
Policajke su lepe, a policajci korumpirani.....	13
U policiju posredstvom prijatelja i rodbine	14
Poboljšana je slika o policiji kao servisu građana	15
Visoka percepcija politizacije policije.....	16
Zdravstvo je najkorumpiranije	18
Povećana je percepcija korupcije u policiji.....	19
Saobraćajci su najkorumpiraniji.....	21
BORBA PROTIV KORUPCIJE.....	23
Građani nisu još spremni da prijave korupciju.....	23
Agencija za borbu protiv korupcije i dalje prvi izbor za prijavljivanje korupcije.....	24
Za smanjenje korupcije potrebno je strogo kažnjavanje.....	25
Unutrašnja kontrola bi trebalo da suzbije korupciju u policiji.....	26
Civilno društvo treba da učestvuje u borbi protiv korupcije	27
METODOLOŠKI OKVIR.....	29

LISTA GRAFIKONA I TABELA

Grafikon 1: Stepen poverenje građana Srbije u institucije	8
Grafikon 2: Stepen poverenja građana u policiju u 2015. i 2016. godini	10
Grafikon 3: Odnos muškaraca i žena prema policiji	11
Grafikon 4: Poverenje građana u policiju u odnosu na geografski region.....	11
Grafikon 5: Poverenje građana u policiju u odnosu na obrazovanje	12
Grafikon 6: Prve asocijacije građana na policajku	13
Grafikon 7: Prve asocijacije građana na policajca.....	14
Grafikon 8: Zapošljavanje u policiji (više odgovora).....	15
Grafikon 9: U čijem interesu policija najviše deluje	15
Grafikon 10: U čijem interesu policija najmanje deluje	16
Grafikon 11: Uticaj politike na operativan rad policije	17
Grafikon 12: Uticaj politike na operativan rad policije u 2015. i 2016. godini	17
Grafikon 13: Rasprostranjenost korupcije u institucijama u Srbiji.....	18
Grafikon 14: Percepcija korupcije u policiji u 2015. i 2016. godini.....	20
Grafikon 15: Percepcija rasprostranjenosti korupcije u policiji u odnosu na pol	20
Grafikon 16: Percepcija rasprostranjenosti korupcije u policiji u odnosu na geografski region....	21
Grafikon 17: Percepcija korupcije delova policije.....	22
Grafikon 18: Spremnost građana da prijave korupciju u policiji u 2015. i 2016. godini	23
Grafikon 19: Muškarci i žene koji su spremni da prijave korupciju.....	24
Grafikon 20: Muškarci i žene koji nisu spremni da prijave korupciju	24
Grafikon 21: Najčešći izbor za prijavljivanje korupcije u policiji u 2015. i 2016. godini (prvi odgovor)	25

Grafikon 22: Šta je najpotrebnije za smanjenje korupcije u policiji u 2015. i 2016. godini.....	26
Grafikon 23: Ko je odgovoran za suzbijanje korupcije.....	27
Grafikon 24: Uloga civilnog društva u borbi protiv korupcije	28
Tabela 1: Trend poverenja u institucije u 2015. i 2016. godini	9
Tabela 2: Rasprostranjenost korupcije u institucijama u Srbiji u 2015. i 2016. godini	19

O ISTRAŽIVANJU

Drugi krug istraživanja javnog mnjenja „Stavovi građana o policiji” sprovedeno je u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji, Srbiji i na Kosovu. Upitnik na osnovu kojeg je istraživanje javnog mnjenja realizovano osmislila je regionalna mreža POINTPULS kako bi ponudila odgovore koji se odnose na stavove građana o policiji. Upitnik je sadržao šest grupe pitanja:

1. stepen poverenja građana u institucije;
2. percepcija policije kao institucije, ali i policajca i policajke kao individue;
3. percepcija korupcije u društvu i policiji;
4. stavovi građana o borbi protiv korupcije;
5. stavovi građana o radu organizacija civilnog društva;
6. demografija.

Terensko istraživanje u Srbiji obavio je IPSOS Strategic Marketing u aprilu 2016. godine, na reprezentativnom uzorku od 1000 punoletnih osoba, građana i građanki Srbije. Kao istraživački instrument korišćen je upitnik. Intervjuisanje građana sprovedeno je tehnikom „licem u lice” koja podrazumeva direktni kontakt sa ispitanikom.

Izveštaj je objavljen u okviru projekta „Puls integriteta i poverenja u policiju na zapadnom Balkanu” čiji je cilj da doprinese povećanju poverenja u policiju promocijom odgovornosti i jačanjem integriteta policije. Zbog toga se sedam organizacija civilnog društva iz regiona okupilo u POINTPULS mrežu koju čine: Analytica iz Skoplja, Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP) i Balkanska istraživačka mreža (BIRN) iz Beograda, Centar za sigurnosne studije (CSS) iz Sarajeva, Institut Alternativa (IA) iz Podgorice, Institut za medijaciju i demokratiju (IDM) iz Tirane i Kosovski centar za sigurnosne studije (KCSS) iz Prištine.

Projekat podržava Evropska unija programom „Podsticanje civilnog društva” u okviru „Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA)”. Za sadržaj ovog izveštaja odgovoran je isključivo Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP). Iskazani stavovi u ovom dokumentu nisu nužno stavovi Evropske unije.

SAŽETAK

Građani Srbije imaju najviše poverenja u obrazovni sistem. Ipak, poverenje građana u ostale institucije nije na zadovoljavajućem nivou. Više od polovine građana ne veruje u tržišnu inspekciju (59%), sudstvo i parlament (56%), opštinsku i gradsku upravu (55%), kao ni u carinu (55%). Nije zadovoljavajuće ni poverenje u medije i civilno društvo.

Građani su i dalje podeljeni oko toga koliko poverenja imaju u policiju. Istina, poverenje je 2016. poraslo za 2% u odnosu na ono iskazano 2015. godine. Nešto više od polovine (54%) građana izjasnilo se da veruje policiji, dok njih 44% nema poverenja u ovu instituciju.

Međutim, problem je što i dalje postoji, kao i prošle godine, visok procenat onih koji smatraju da postoji korupcija u policiji. Procenat onih koji uočavaju korupciju u policiji povećan je za 2% u odnosu na prethodnu godinu, tako da sada ukupno 72% građana veruje da je korupcija rasprostranjena u policiji.

Građani doživljavaju policajce na različite načine u zavisnosti od pola. Policajke su lepe, a policajci su korumpirani.

Rezultati ovog istraživanja pokazuju da građani veruju da je uticaj politike na rad policije veliki i da se u policiju najčešće ulazi posredstvom prijatelja i rodbine.

Građani policiju još nedovoljno doživljavaju kao servis građana, ali je dobro što više od trećine građana (37%) smatra da je policija servis građana, što je povećanje u odnosu na prošlu godinu kada je bilo 27%.

Već je postalo pravilo da građani Srbije misle da je korupcija u policiji najrasprostanjenija među onim predstavnicima policije sa kojima građani najčešće ostvaruju kontakt. Građani i ove godine smatraju da je korupcija najrasprostanjenija u saobraćajnoj i graničnoj policiji.

Građani još nisu spremni da prijave korupciju u policiji. Primetno je da su muškarci (37%) spremniji od žena (31%) da prijave korupciju u slučajevima kada moraju da otkriju svoje lične podatke. Agencija za borbu protiv korupcije i dalje je prvi izbor za prijavu korupcije.

Veći procenat građana u odnosu na prethodnu godinu veruje da kažnjavanje počinioca treba da bude jedna od glavnih mera za suzbijanje korupcije u policiji. Smanjio se procenat ljudi koji smatra da je politička volja ministra i rukovodilaca neophodna za rešavanje problema korupcije u policiji.

Četvrtina građana smatra da unutrašnja kontrola policije pre svih drugih treba da se bori protiv korupcije u policiji (24%). Četvrtina ispitanih građana vidi ulogu civilnog društva u direktnoj borbi protiv korupcije, kao i u njihovoj saradnji sa državom.

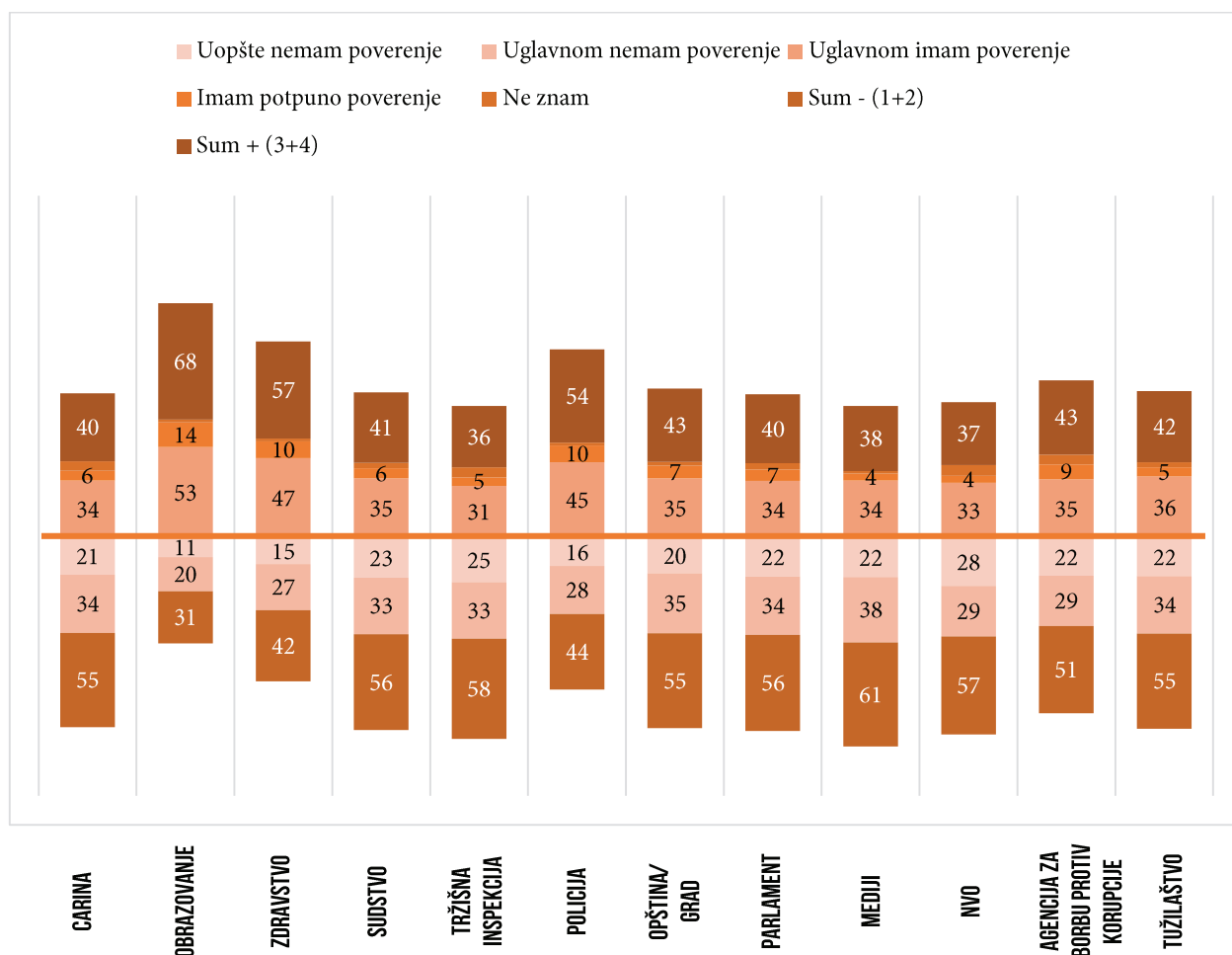
POVERENJE U INSTITUCIJE

Najveće poverenje u obrazovni sistem

Poverenje građana Srbije u institucije nije na zadovoljavajućem nivou. Više od polovine građana nema poverenja u tržišnu inspekciju (59%), sudstvo i parlament (56%). Svaki drugi građanin (55%) nema poverenja u opštinsku i gradsku upravu, kao ni u carinu. Štaviše, više od polovine građana nema poverenja u medije (61%) i nevladine organizacije (58%). Najviše poverenja građani imaju u obrazovne institucije (61%) i zdravstvo (57%).

GRAFIKON 1: STEPEN POVERENJE GRAĐANA SRBIJE U INSTITUCIJE

P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

Iako postoji veliki nivo nepoverenja u državne institucije, primetno je da je kod građana Srbije donekle poraslo poverenje. U odnosu na prethodnu godinu, kada je 60% ispitanika iskazalo poverenje u obrazovni sistem u Srbiji, ove godine se taj procenat povećao za 7% (67%). U zdravstvo je prošle godine poverenja imalo 45% građana, dok se ove godine taj procenat povećao za čak 12% (57%). Trend povećanja poverenja uočava se i kada je reč o medijima, pa je tako sa 31% u 2015. godini poraslo na 38% u 2016. godini. Slično se dešava i sa sudstvom (sa 33% na 41%), tržišnom inspekcijom (sa 28% na 36%) i parlamentom (sa 34% na 40%).

Jedan od uzroka nepoverenja građana u medije može biti pristrasnost pojedinih medija prema vladajućoj stranci. Pored toga, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i Savet Evrope izjavili su da je uloga medija u izbornom procesu bila pristrasna, kao i da postoji mnogo slučajeva autocenzure, te da je kritičko i analitičko izveštavanje ograničeno.

Iako se nepoverenje građana u organizacije civilnog društva smanjilo za samo 2% u odnosu na prethodnu godinu, ovaj procenat je i dalje velik. Može se pretpostaviti da je ovakvo poverenje podstaknuto medijskim diskursom, koji targetira predstavnike nevladinih organizacija kao izdajnike i strane plaćenike.

TABELA 1: TREND POVERENJA U INSTITUCIJE U 2015. I 2016. GODINI

P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

INSTITUCIJA	GODINA	SRBIJA
OBRAZOVANJE	2015.	60
	2016.	68
POLICIJA	2015.	52
	2016.	54
ZDRAVSTVO	2015.	45
	2016.	57
MEDIJI	2015.	31
	2016.	38
OPŠTINSKA/GRADSKA UPRAVA	2015.	39
	2016.	43
CIVILNO DRUŠTVO	2015.	31
	2016.	37
CARINA	2015.	36
	2016.	40
TUŽILAŠTVO	2015.	36
	2016.	42

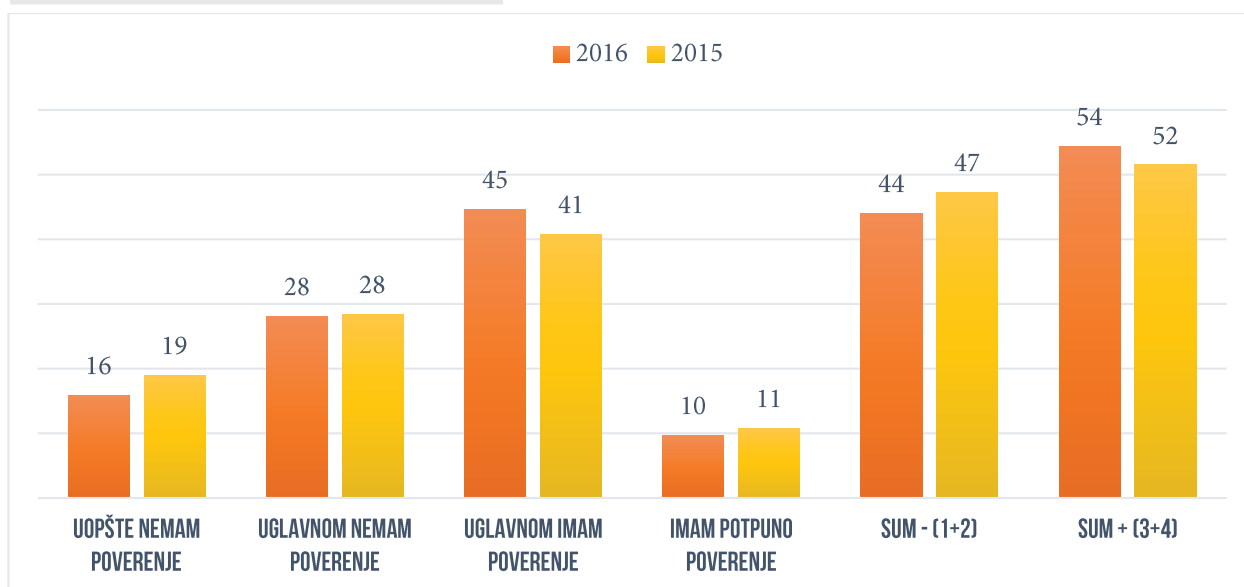
AGENCIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE	2015.	42
	2016.	43
SUDSTVO	2015.	33
	2016.	41
TRŽIŠNE INSPEKCIJA	2015.	28
	2016.	36
PARLAMENT	2015.	34
	2016.	40

Građani i dalje podeljeni oko poverenja u policiju

Poverenje u rad policije poraslo je za 2% u odnosu na 2015. godinu. Ipak, i dalje su građani podeljeni oko toga koliko poverenja imaju u policiju. Nešto više od polovine stanovništva (54%) veruje policiji, dok njih 44% ne veruje ovoj instituciji za sprovođenje zakona.

GRAFIKON 2: STEPEN POVERENJA GRAĐANA U POLICIJU U 2015. I 2016. GODINI

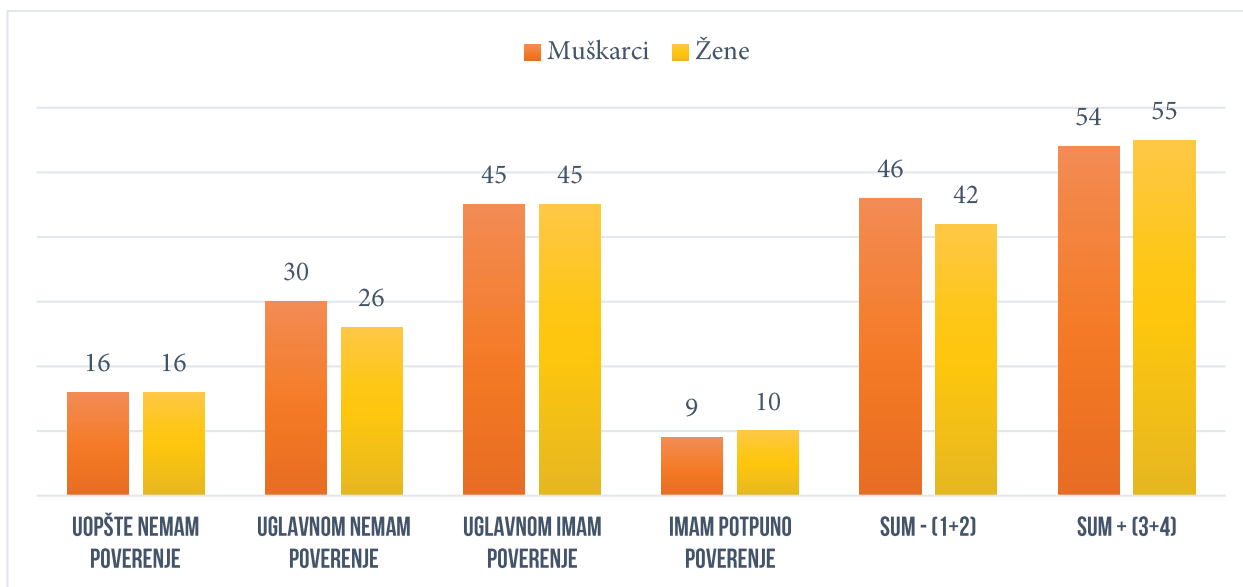
P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

Skoro da ne postoje razlike u procentu poverenja i nepoverenja u rad policije između muškaraca i žena. Muškarci su za svega 4% nepoverljiviji prema policiji.

GRAFIKON 3: ODNOS MUŠKARACA I ŽENA PREMA POLICIJI

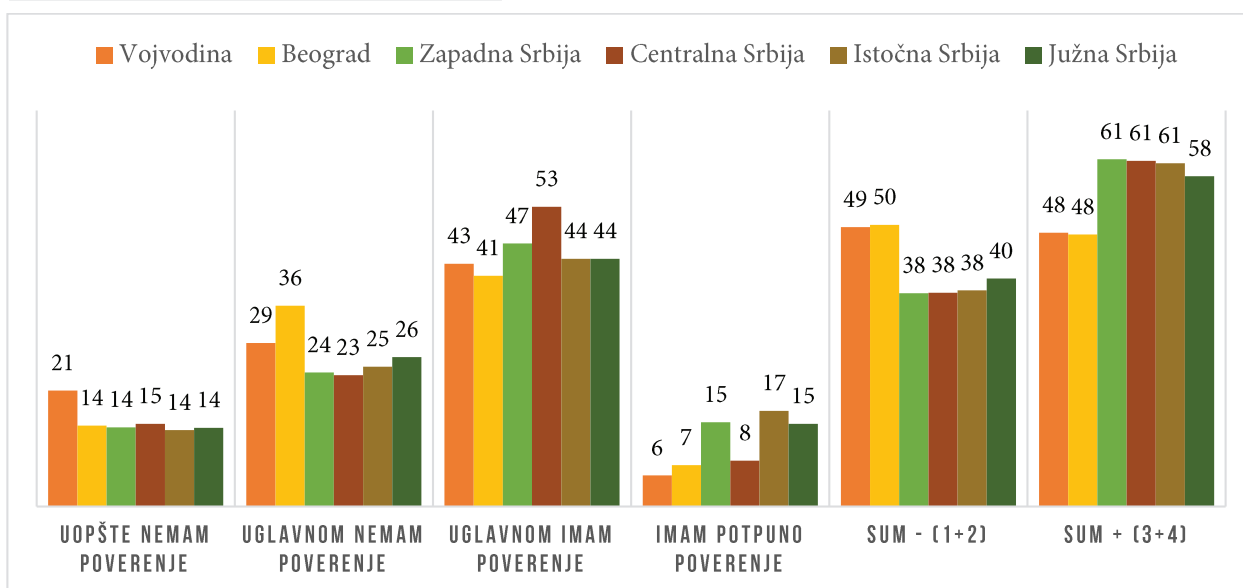
P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

Mnogo veće razlike uočavaju se u odnosu na region gde ispitanici žive. Tačnije, građani koji žive u Beogradu i Vojvodini imaju za oko 10% više nepoverenja u policiju u odnosu na građane koji žive u ostalim delovima Srbije.

GRAFIKON 4: POVERENJE GRAĐANA U POLICIJU U ODNOSU NA GEOGRAFSKI REGION

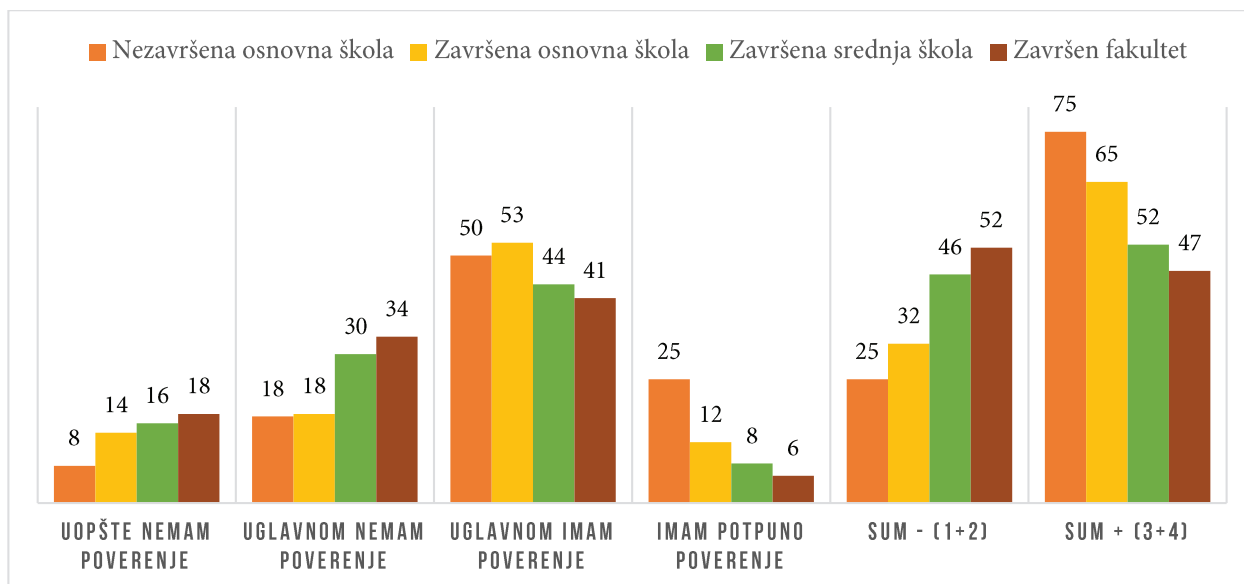
P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

Poverenje građana u policiju opada sa većim nivoom obrazovanja ispitanika. Osobe koje imaju završen fakultet u manjoj meri veruju policiji od onih koji imaju završenu srednju i osnovnu školu.

GRAFIKON 5: POVERENJE GRAĐANA U POLICIJU U ODNOSU NA OBRAZOVANJE

P: Koliko poverenja imate u sledeće institucije u Srbiji? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 4, pri čemu: 1 znači uopšte nemam poverenje, 2 uglavnom nemam poverenje, 3 uglavnom imam poverenje, 4 imam potpuno poverenje.

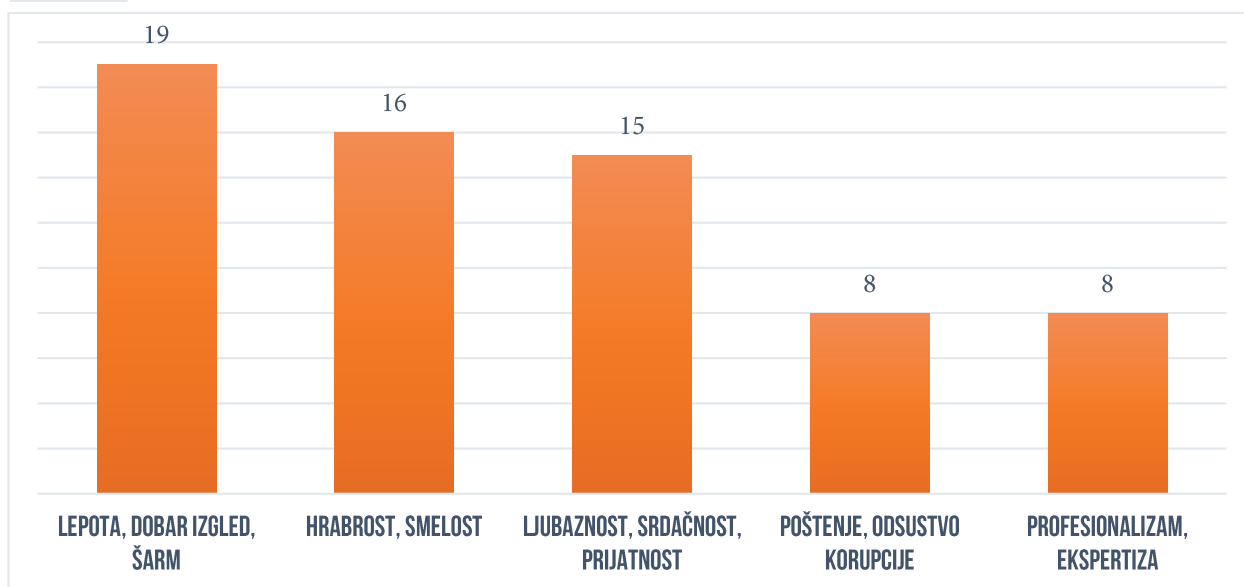
PERCEPCIJA POLICIJE

Policajke su lepe, a policajci korumpirani

Najčešće asocijacije građana Srbije na žene u policiji su lepota, dobar izgled i šarmantnost. Ovo su atributi koje je navodilo 19% građana. Pored toga, 15% građana žene u policiji vidi kao prijatne, ljubazne i srdačne. Hrabrost i smelost žena u policiji izdvojilo je 16% građana. Profesionalizam i ekspertizu, kao i poštenje i odsustvo korupcije navodi 8% ispitanika.

GRAFIKON 6: PRVE ASOCIJACIJE GRAĐANA NA POLICAJKU

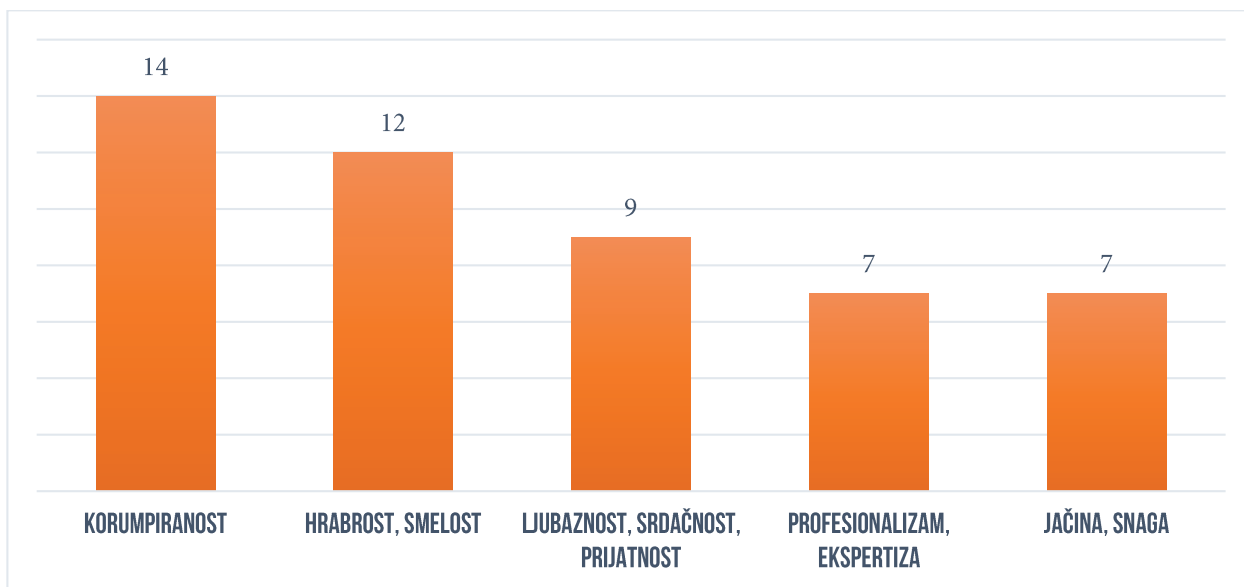
P: Kada mislite na policajku, koja je u direktnom kontaktu sa građanima, kako biste je opisali? Molim vas navedite nekoliko atributa (prideva, reči) koji po vašem mišljenju najbolje opisuju prosečnu policajku

Građani Srbije policajce najčešće vide kao korumpirane (14%). Ukupno 12% smatra da su hrabrost i smelost osobine koje odlikuju policajce, dok su ljubaznost, srdačnost i prijatnost na trećem mestu (9%). Profesionalizam, ekspertiza i obuka zastupljeni su u iskazima manjeg broja ispitanika (8%).

GRAFIKON 7: PRVE ASOCIJACIJE GRAĐANA NA POLICAJCA

P: Kada mislite na policajku, koja je u direktnom kontaktu sa građanima, kako biste je opisali? Molim vas navedite nekoliko atributa (prideva, reči) koji po vašem mišljenju najbolje opisuju prosečnu policajku

Žene su tek nakon 2000. godine počele masovnije da rade u policiji. Danas su žene u policiji mnogo vidljivije u javnosti u odnosu na prethodni period i veći broj njih obavlja operativne poslove. Uprkos tome, ovakvi rezultati istraživanja nam poručuju da građani Srbije još imaju sliku da je posao u policiji tradicionalno muška profesija, te žene u ovoj profesiji sagledavaju na osnovu fizičkih, a ne profesionalnih atributa. Stereotipi o ženama u policiji mogu da utiču na to da se građani Srbije osećaju zaštićenije u blizini policajca nego u blizini policajke, s obzirom na to da su asocijacije na policajce jačina i snaga. Zbog svega toga, neophodno je dodatno afirmisati položaj žena u policiji.

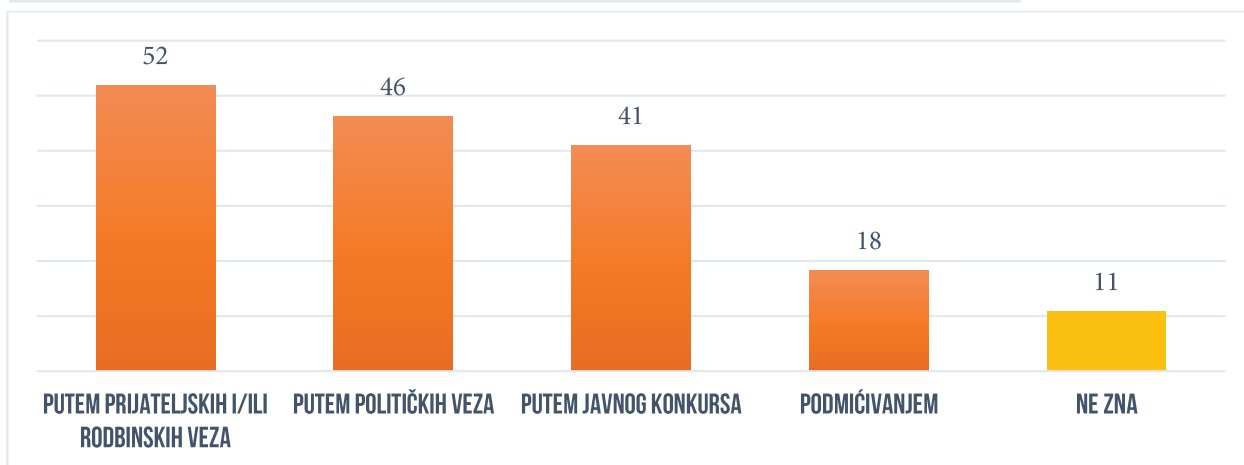
U policiju posredstvom prijatelja i rodbine

Uprkos činjenici da se trenutno u policiji sprovode reforme kako bi se, između ostalog, unapredio i sistem ljudskih resursa, rezultati istraživanja pokazuju da veliki broj građana ne veruje da će proces zapošljavanja biti transparentniji i utvrđen jasno definisanim kriterijumima.

Preciznije, polovina ispitanika smatra da se zapošljavanje u policiji i izbor kandidata vrši pomoću prijateljskih i rodbinskih veza (52%). Nešto manji procenat građana (46%) misli da su političke veze najvažnije prilikom zapošljavanja u policiji u Srbiji. Procenat građana koji smatra da se zapošljavanje vrši putem javnog konkursa iznosi 41%, dok skoro petina ispitanika (18%) smatra da je podmićivanje način ulaska u policijsku službu.

GRAFIKON 8: ZAPOŠLJAVANJE U POLICIJI (VIŠE ODGOVORA)

P: Šta mislite, na koji način se vrši izbor kandidata i zapošljava kadar u policiji?

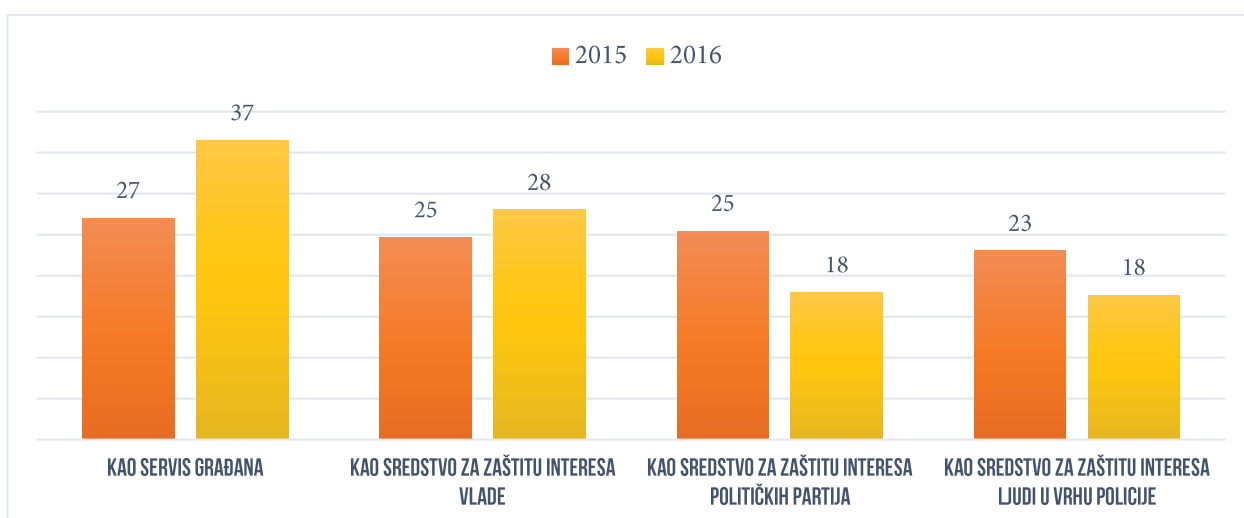

Poboljšana je slika o policiji kao servisu građana

Građani i dalje policiju nedovoljno doživljavaju kao servis građana. Nešto više od trećine građana (37%) smatra da je policija servis građana, što je za 10% više u odnosu na prethodnu godinu. Smanjio se broj ispitanika koji smatra da policija najviše radi kao sredstvo za zaštitu interesa političkih partija, i to za 7% u odnosu na 2015. godinu, pa sada iznosi 18%. Skoro trećina građana Srbije (28%) veruje da je policija sredstvo za zaštitu interesa vlade, dok skoro petina (18%) smatra da policija služi za zaštitu interesa ljudi u vrhu policije.

GRAFIKON 9: U ČIJEM INTERESU POLICIJA NAJVIŠE DELUJE

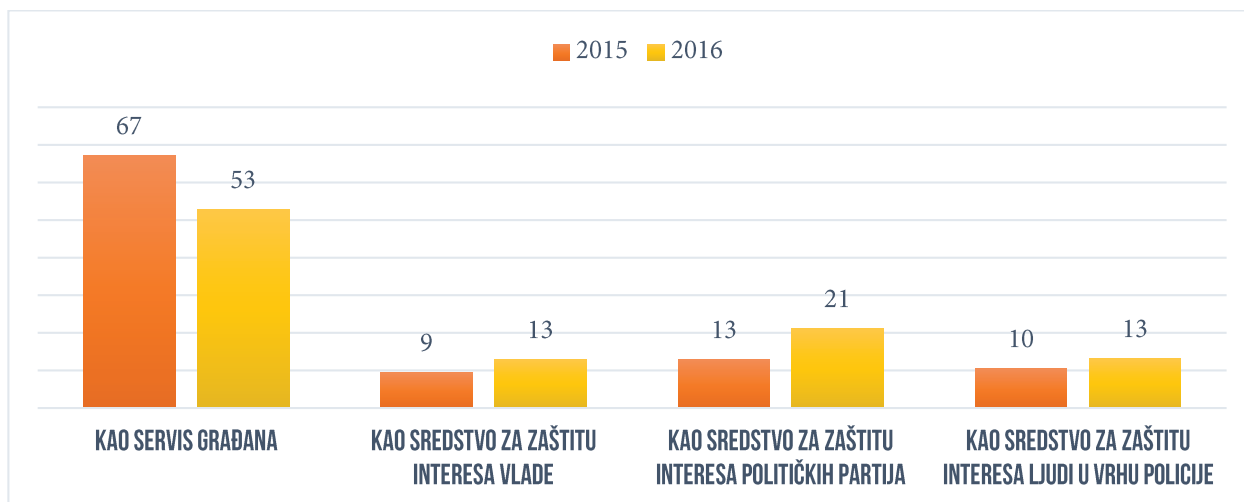
P: U kom svojstvu policija u Srbiji deluje najviše, a u kom najmanje – kao sredstvo u službi građana, kao sredstvo za zaštitu interesa vlade ili kao sredstvo za zaštitu interesa političkih partija?

Za razliku od prethodnih stavova građana Srbije, ove godine nešto više od polovine (57%) smatra da policija najmanje deluje kao servis građana. To je za 20% više od onih koji smatraju da policija najviše deluje kao servis građana.

GRAFIKON 10: U ČIJEM INTERESU POLICIJA NAJMANJE DELUJE

P: U kom svojstvu policija u Srbiji deluje najviše, a u kom najmanje – kao sredstvo u službi građana, kao sredstvo za zaštitu interesa vlade ili kao sredstvo za zaštitu interesa političkih partija?

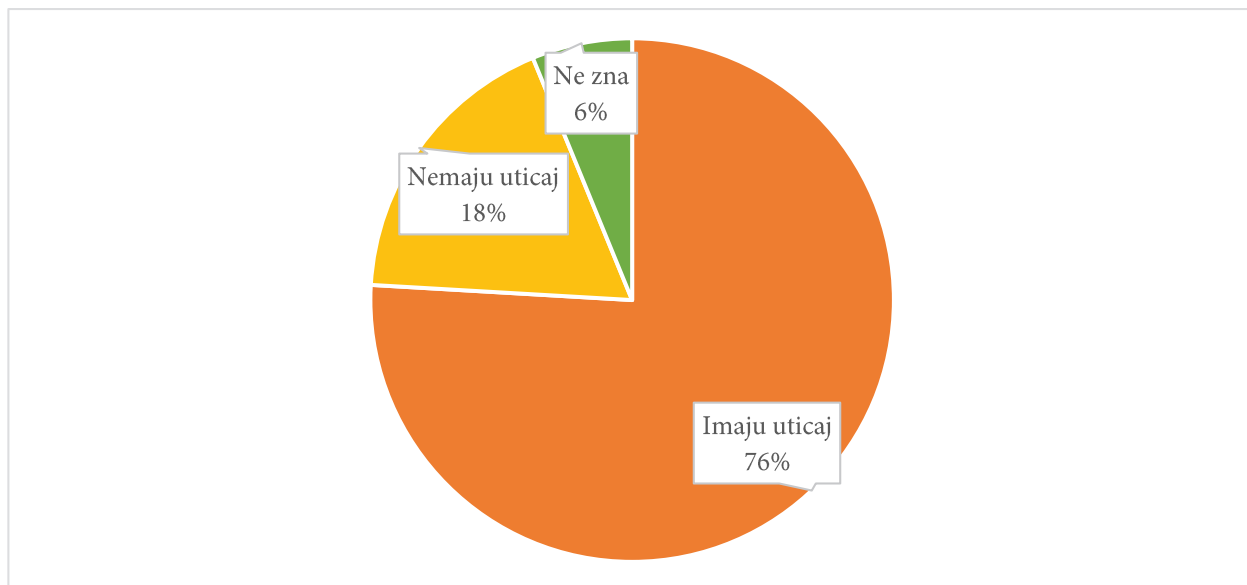
Visoka percepcija politizacije policije

Građani smatraju da političari značajno utiču na rad policije. Ogromna većina građana (76%) smatra da političari ili potpuno ili prilično utiču na operativni rad policije, dok 18% smatra suprotno. Ipak, percepcija politizacije policije smanjena je za 6% u odnosu na prethodnu godinu, ali je i dalje visoka.

Takvo mišljenje ugrožava reformu policije, koju bi trebalo sprovesti u skladu sa demokratskim principima, i dodatno ukazuje na to da građani ne vide policiju kao servis građana, već kao produženu ruku interesa političkih stranaka. Samo 5% građana smatra da političari ne utiču na rad policije, tako da se može zaključiti da građani Srbije snažno veruju da postoji povezanost između rada policije i aktuelne politike.

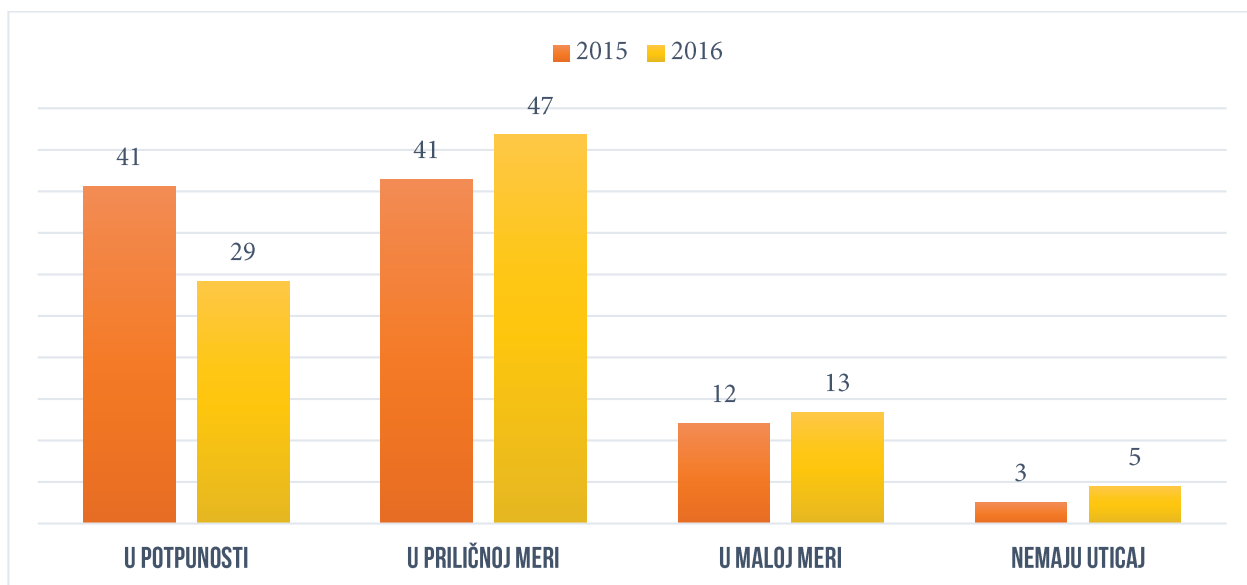
GRAFIKON 11: UTICAJ POLITIKE NA OPERATIVAN RAD POLICIJE

P: U kojoj meri, prema Vašem mišljenju, političari utiču na operativni rad policije?

GRAFIKON 12: UTICAJ POLITIKE NA OPERATIVAN RAD POLICIJE U 2015. I 2016. GODINI

P: U kojoj meri, prema Vašem mišljenju, političari utiču na operativni rad Policije?

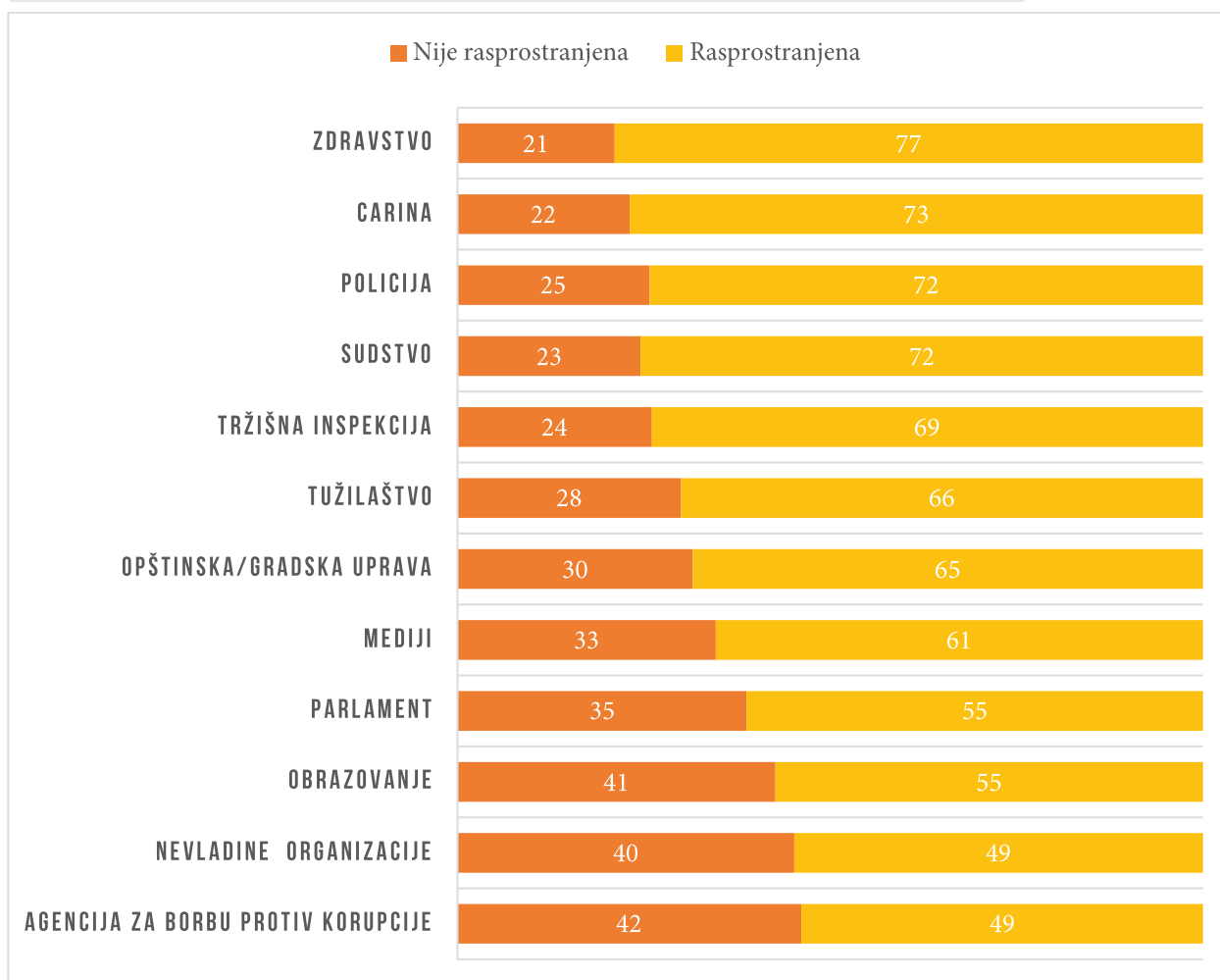
PERCEPCIJA KORUPCIJE

Zdravstvo je najkorumpiranije

Kao i prošle godine, za građane su najkorumpiraniji zdravstvo (77%), policija (72%), sudstvo (71%) i tržišna inspekcija (69%). Najmanje korumpirane institucije, prema mišljenju građana, jesu nevladine organizacije i Agencija za borbu protiv korupcije. Obrazovanje spada u red manje korumpiranih institucija.

GRAFIKON 13: RASPROSTRANJENOST KORUPCIJE U INSTITUCIJAMA U SRBIJI

P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim institucijama? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da uopšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u maloj meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

TABELA 2: RASPROSTRANJENOST KORUPCIJE U INSTITUCIJAMA U SRBIJI U 2015. I 2016. GODINI

P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim institucijama? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da uopšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u malo meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

INSTITUTION	GODINA	NIJE RASPROSTRANJENA	RASPROSTRANJENA
OBRAZOVANJE	2015.	39	57
	2016.	41	55
POLICIJA	2015.	26	70
	2016.	25	72
ZDRAVSTVO	2015.	20	78
	2016.	21	77
MEDIJI	2015.	30	64
	2016.	33	61
OPŠTINSKA/GRADSKA UPRAVA	2015.	25	69
	2016.	30	65
CIVILNO DRUŠTVO	2015.	39	47
	2016.	40	49
CARINA	2015.	19	75
	2016.	22	73
TUŽILAŠTVO	2015.	26	68
	2016.	28	66
AGENCIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE	2015.	48	41
	2016.	42	49
SUDSTVO	2015.	21	74
	2016.	23	72
TRŽIŠNE INSPEKCIJE	2015.	20	74
	2016.	24	69
PARLAMENT	2015.	34	55
	2016.	35	55

Povećana je percepcija korupcije u policiji

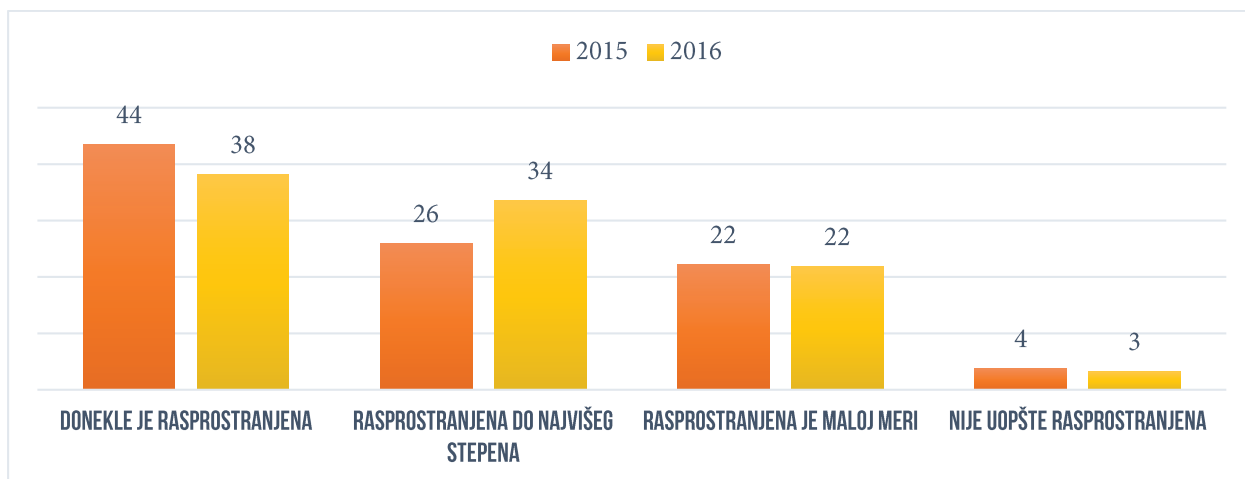
Građani u velikoj meri korupciju povezuju sa policijom. Zato ne čudi preterano činjenica da sedam od deset građana Srbije (72%) ističe da je korupcija rasprostranjena unutar policije, dok svega četvrtina građana (25%) smatra da korupcija nije rasprostranjena u ovoj instituciji. Samo 3% građana misli da korupcije uopšte nema u policiji.

Došlo je do povećanja od 2% onih koji uočavaju korupciju u policiji u odnosu istraživanje iz 2015. godine, tako da sada ukupno 72% građana veruje da je korupcija rasprostranjena u ovoj instituciji.

Međutim, više zabrinjava podatak koji pokazuje da je za 8% povećan broj onih građana koji smatraju da je korupcija rasprostranjena do najvišeg stepena, i sada taj procenat iznosi 34%.

GRAFIKON 14: PERCEPCIJA KORUPCIJE U POLICIJI U 2015. I 2016. GODINI

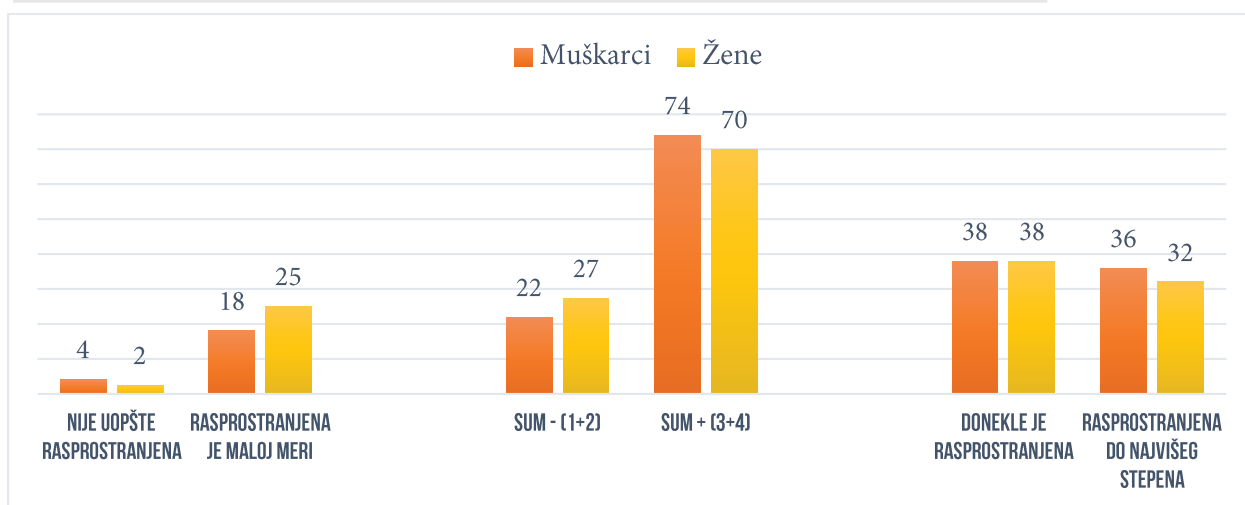
P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim institucijama? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da uopšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u maloj meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

Razlike u stavovima muškaraca i žena o rasprostranjenosti korupcije u policiji skoro i da nema. Preciznije, 74% muškaraca veruje da ima korupcije u policije, a takav isti stav deli i 70% žena. Svega 4% muškaraca i 2% žena smatra da korupcija u policiji nije uopšte rasprostranjena.

GRAFIKON 15: PERCEPCIJA RASPROSTRANJENOSTI KORUPCIJE U POLICIJI U ODNOSU NA POL

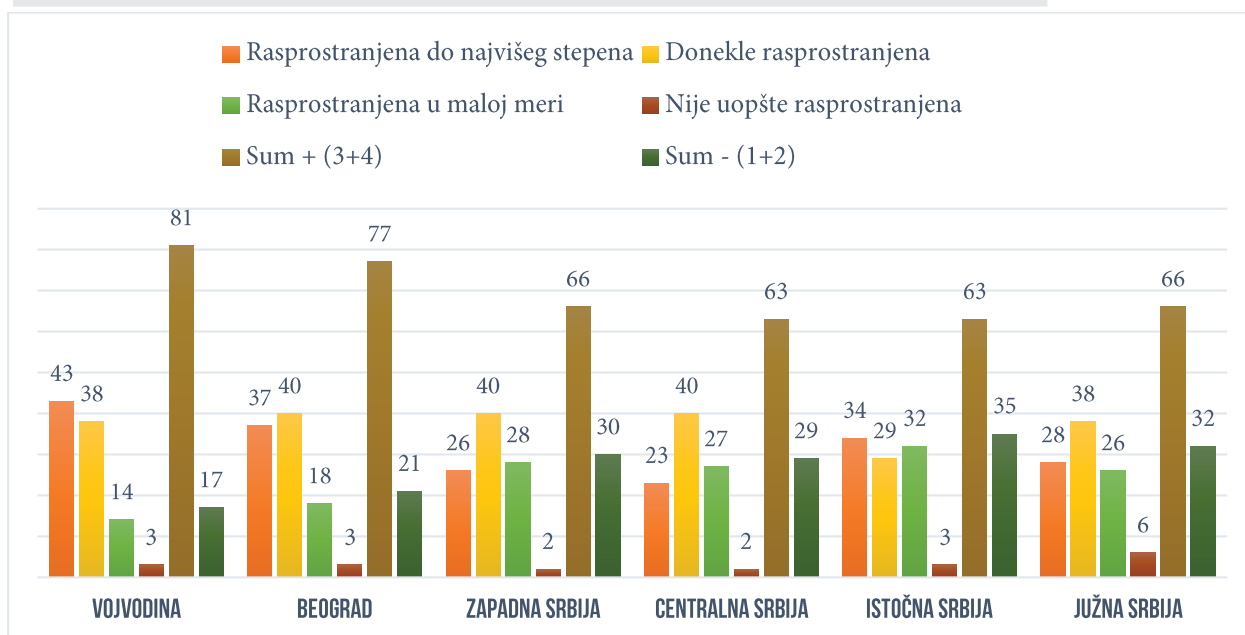
P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim institucijama? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da uopšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u maloj meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

Građani u Vojvodini (81%) i Beogradu (77%) najviše smatraju da ima korupcije u policiji. U ostalim delovima Srbije (Zapadna, Centralna, Istočna i Južna Srbija) u proseku 65% građana smatra da je korupcije rasprostranjena u policiji. U Južnoj Srbiji je najveći broj građana (6%) koji smatraju da korupcije u policiji uopšte nema.

GRAFIKON 16: PERCEPCIJA RASPROSTRANJENOSTI KORUPCIJE U POLICIJI U ODNOSU NA GEOGRAFSKI REGION

P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim institucijama? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da uopšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u maloj meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

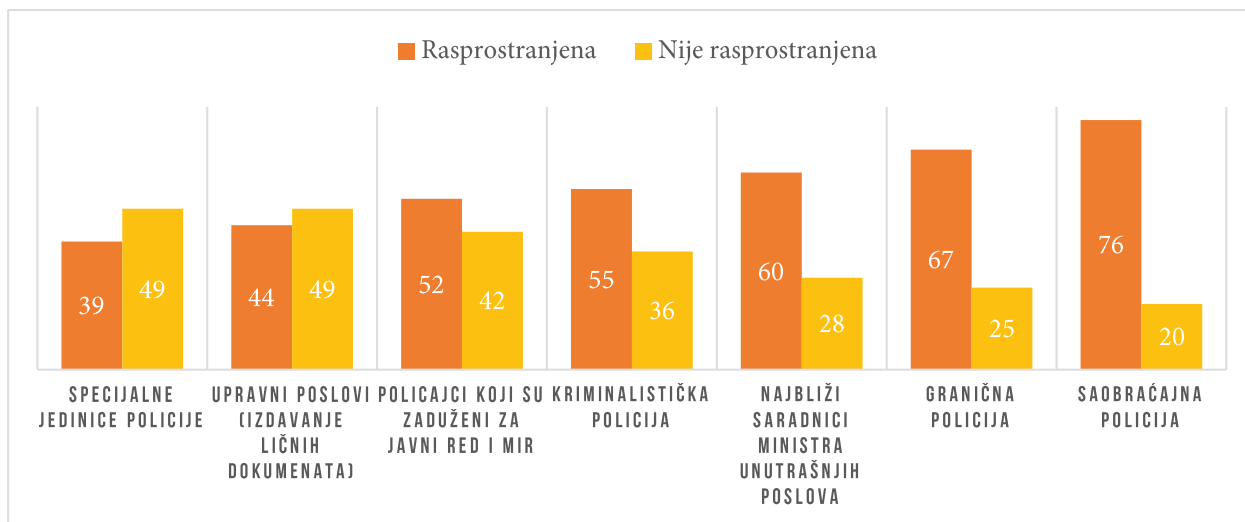

Saobraćajci su najkorumpiraniji

Već je postalo pravilo da najveći broj građana Srbije misli da je korupcija u policiji rasprostranjena najviše među onim predstavnicima policije sa kojima građani ostvaruju kontakt, kao što je saobraćajna policija. Građani smatraju da je korupcija najrasprostranjenija u saobraćajnoj i graničnoj policiji, što ne odstupa od prošlogodišnjeg istraživanja. Ukupno 76% doživljava saobraćajnu policiju kao najkorumpiraniju, dok 67% smatra da je to granična policija. Kao najmanje korumpirane delove policije građani vide specijalne jedinice, kao i delove policije koji su zaduženi za upravne poslove.

GRAFIKON 17: PERCEPCIJA KORUPCIJE DELOVA POLICIJE

P: U kojoj meri je korupcija rasprostranjena u sledećim delovima policije? Molimo Vas da izaberete odgovor na skali od 1 do 4, gde 1 znači da u opšte nije rasprostranjena, 2 da je rasprostranjena u maloj meri, 3 da je donekle rasprostranjena, a 4 da je rasprostranjena do najvišeg nivoa.

BORBA PROTIV KORUPCIJE

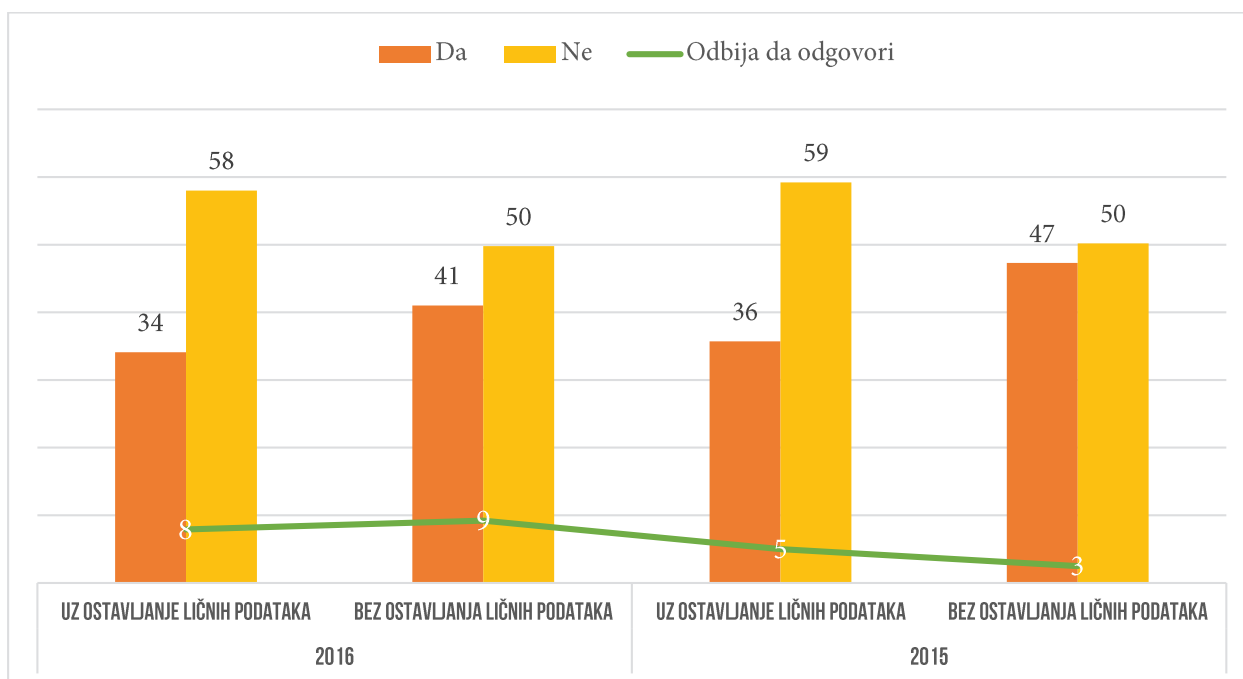
Građani nisu još spremni da prijave korupciju

Zbog loše slike o rasprostranjenosti korupcije u redovima policije, važno je utvrditi kakav odnos građani imaju prema prijavljivanju korupcije u policiji nadležnim organima. Ispitanici su dali različite odgovore, u zavisnosti od toga da li moraju da daju lične podatke ili mogu da ostanu anonimni.

Tek nešto preko trećine građana (34%) ističe da bi prijavili slučaj korupcije u policiji ukoliko bi morali da daju svoje lične podatke (ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu). Više od polovine građana (58%) ne bi se odlučilo da prijavi korupciju ako mora da pokaže svoje lične podatke.

GRAFIKON 18: SPREMNOST GRAĐANA DA PRIJAVE KORUPCIJU U POLICIJI U 2015. I 2016. GODINI

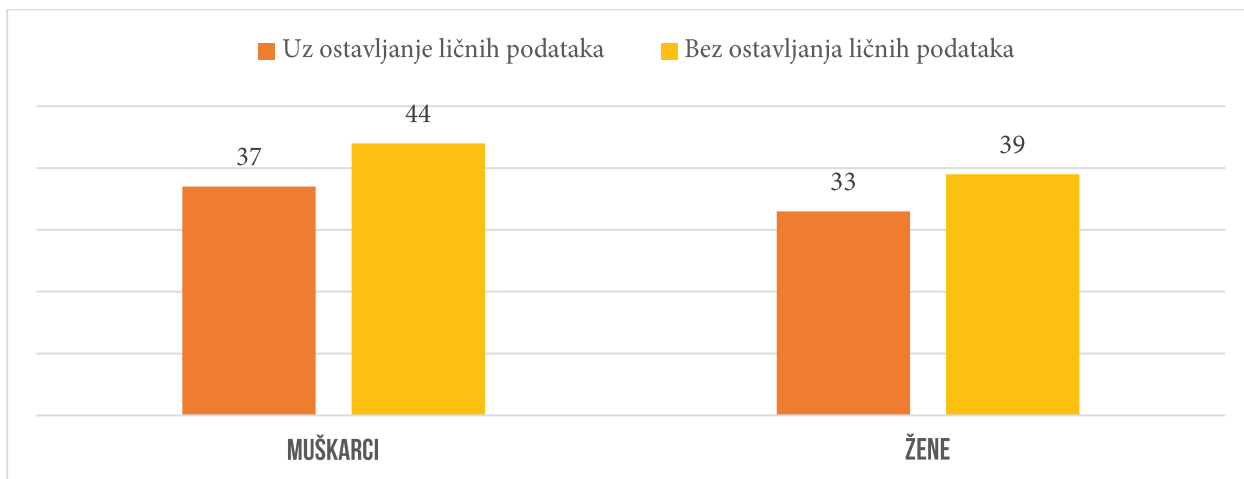
P: Da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji (ako je Vama neko tražio mito) ukoliko morate da date svoje lične podatke (JMBG, adresu i sl.); A da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji ukoliko ne morate da date svoje lične podatke?

Ukoliko se posmatraju rodne razlike kada je prijavljivanje korupcije u pitanju, primetno je da su muškarci (37%) spremniji da prijave korupciju od žena (31%) kada moraju da otkriju svoje lične podatke. Sličan je rezultat i onda kada mogu da ostanu potpuno anonimni. Naime, 44% muškaraca je spremno da prijavi korupciju policiji, dok je za 5% manje žena koje bi to isto uradile. U prošlogodišnjem istraživanju nije postojalo posebno izdvajanje nijedne kategorije stanovništva koja bi se odlučila da prijavi korupciju, a isti rezultati su i za građane koji su naveli da se ne bi odlučili da prijave korupciju, bez obzira na davanje svojih ličnih podataka.

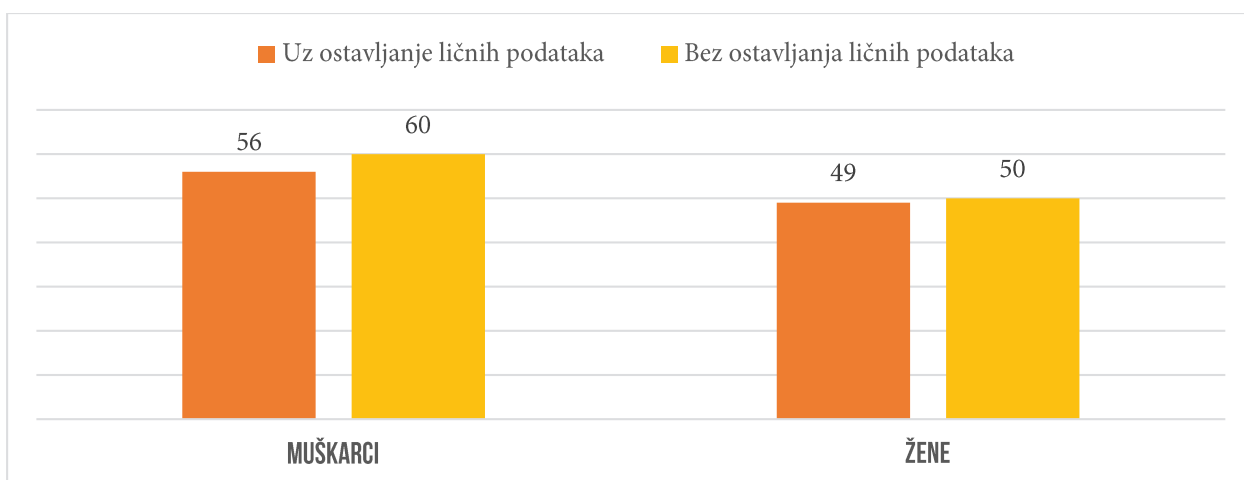
GRAFIKON 19: MUŠKARCI I ŽENE KOJI SU SPREMNI DA PRIJAVE KORUPCIJU

P: Da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji (ako je Vama neko tražio mito) ukoliko morate da date svoje lične podatke (JMBG, adresu i sl.)? A da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji ukoliko ne morate da date svoje lične podatke?

GRAFIKON 20: MUŠKARCI I ŽENE KOJI NISU SPREMNI DA PRIJAVE KORUPCIJU

P: Da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji (ako je Vama neko tražio mito) ukoliko morate da date svoje lične podatke (JMBG, adresu i sl.)? A da li biste prijavili slučaj korupcije u policiji ukoliko ne morate da date svoje lične podatke?

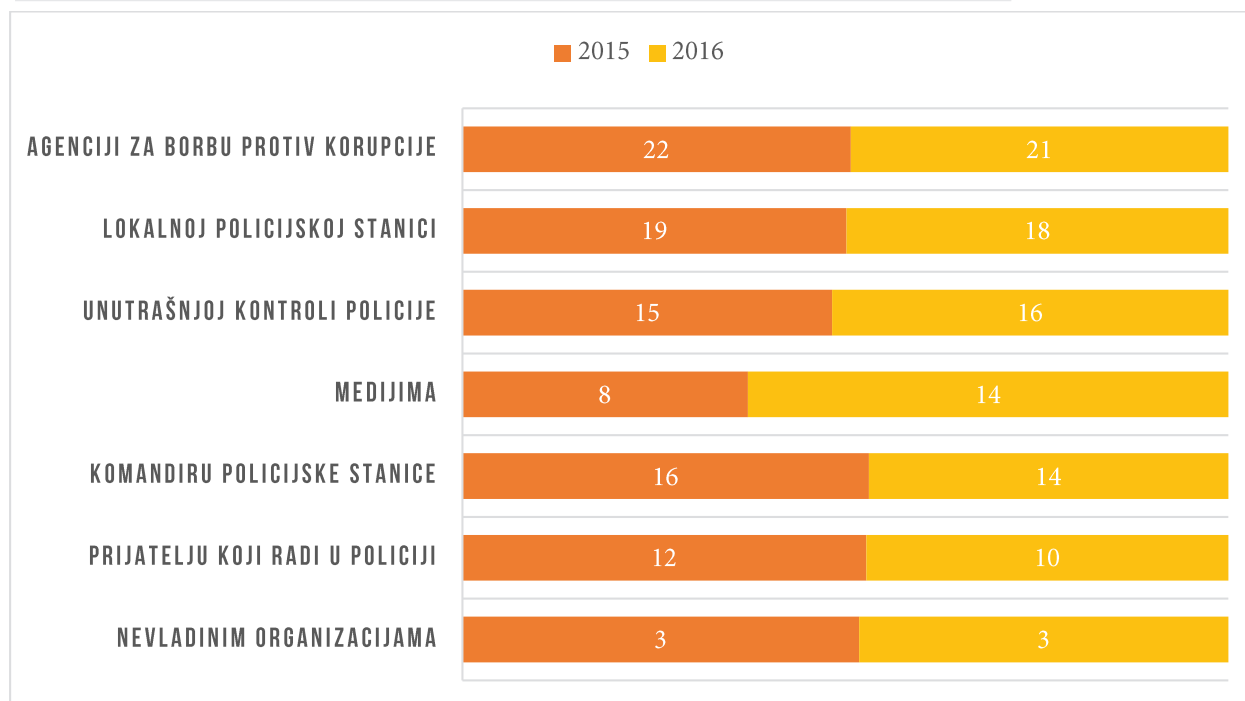
Agencija za borbu protiv korupcije i dalje prvi izbor za prijavljivanje korupcije

Među institucijama kojima bi građani na prvom mestu prijavili potencijalni slučaj korupcije u policiji, najveći broj građana – preko petine (21%), navodi Agenciju za borbu protiv korupcije, a zatim lokalne policijske stanice (18%). S druge strane, građani bi veoma retko slučajeve korupcije prijavili nevladnim organizacijama (3%) ili ređe medijima (14%).

Stanje se nije umnogome promenilo u odnosu na prošlogodišnje istraživanje, osim kada je reč o medijima, gde postoji malo veća spremnost građana da prijave korupciju.

GRAFIKON 21: NAJČEŠĆI IZBOR ZA PRIJAVLJIVANJE KORUPCIJE U POLICIJI U 2015. I 2016. GODINI (PRVI ODGOVOR)

P: Kome biste prvom sa ove liste prijavili slučaj korupcije u policiji? Kome još?

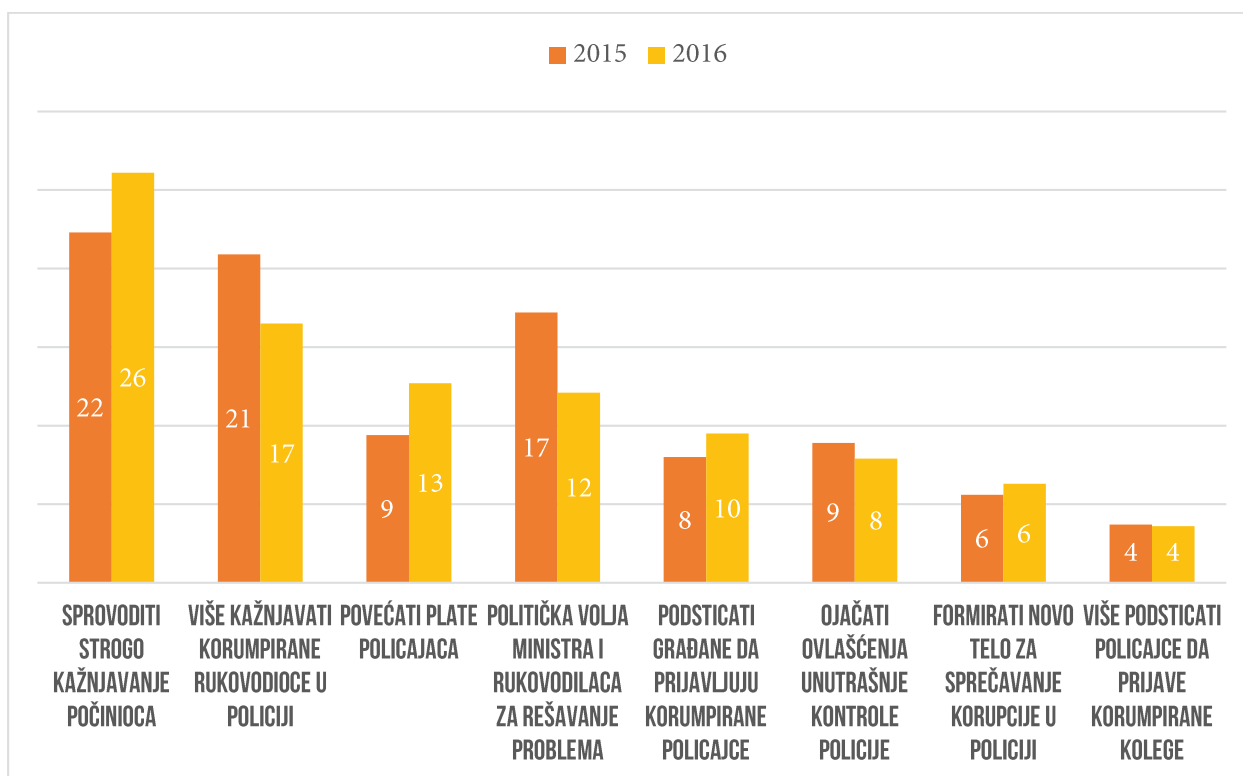

Za smanjenje korupcije potrebno je strogo kažnjavanje

Skoro svaki treći građanin Srbije smatra da je najvažnije sprovesti strogo kažnjavanje počinioca, kao i rukovodioca, kako bi se sprečila korupcija u policiji. U odnosu na prethodnu godinu, veći procenat veruje da kažnjavanje počinioca treba da bude jedna od glavnih mera za suzbijanje korupcije u policiji. Međutim, iako veliki broj ispitanika veruje da treba kazniti rukovodioce u policiji kako bi se sprečila korupcija, ove godine ih je nešto manje u odnosu na prošlu. Ovakvi rezultati idu rame uz rame sa informacijama koje prenose mediji o tome da policija aktivno radi na preispitivanju veze između policije i kriminalaca, kao i sa najavama ministra da će oni biti strogo kažnjeni ukoliko se otkrije njihova umešanost u kriminal.

GRAFIKON 22: ŠTA JE NAJPOTREBNJE ZA SMANJENJE KORUPCIJE U POLICIJI U 2015. I 2016. GODINI

P: Ocenite, šta je po Vašem mišljenju, najpotrebnije za sprečavanje korupcije u policiji?

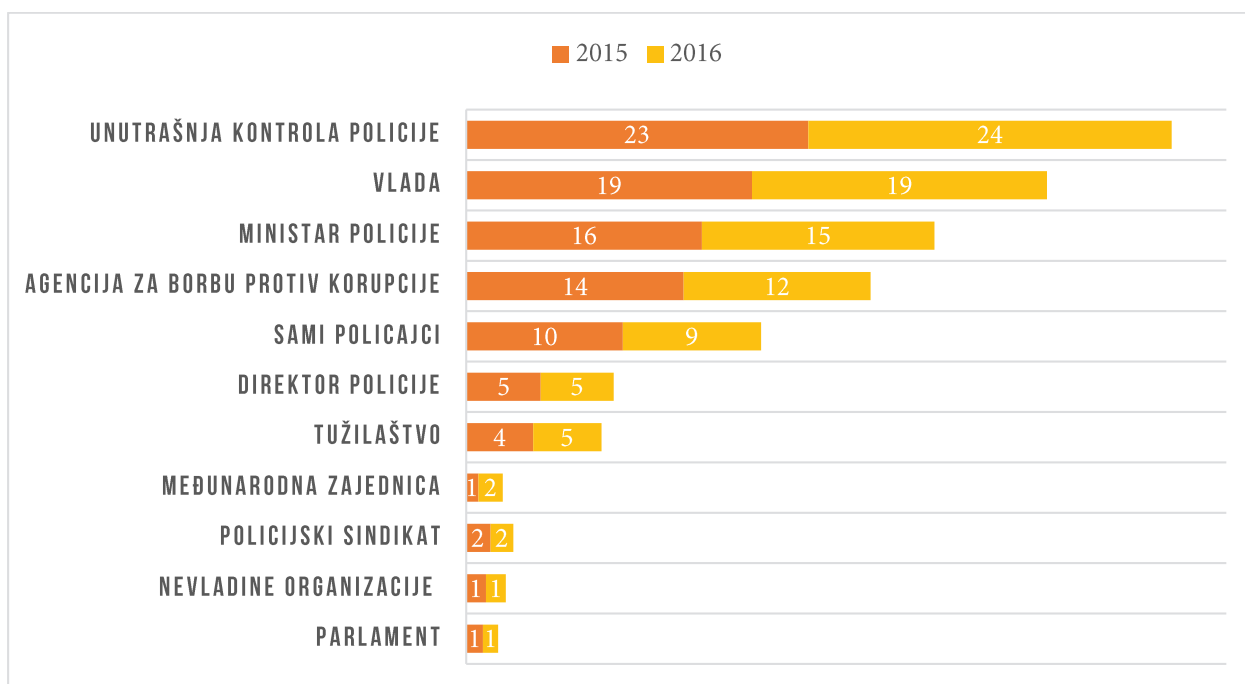
Smanjio se procenat ljudi koji smatra da je politička volja ministra i rukovodilaca neophodna za rešavanje problema korupcije u policiji. Naime, u 2015. godini ukupno je 17% verovalo da je to najpotrebnije za suzbijanje korupcije, dok se ove godine taj procenat smanjio na 12%.

Unutrašnja kontrola bi trebalo da suzbije korupciju u policiji

Četvrtina građana veruje da unutrašnja kontrola policije pre svih drugih treba da se bori protiv korupcije u policiji (24%). Na drugom mestu u borbi protiv korupcije u policiji treba da bude vlada (19%), na trećem mestu ministar policije (15%), dok je tek na četvrtom Agencija za borbu protiv korupcije (12%). Slično je bilo i prošle godine.

GRAFIKON 23: KO JE ODGOVORAN ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE

P: Pogledate sledeći spisak institucija i recite mi, koja institucija bi pre svih drugih trebalo da se bori protiv korupcije u policiji.

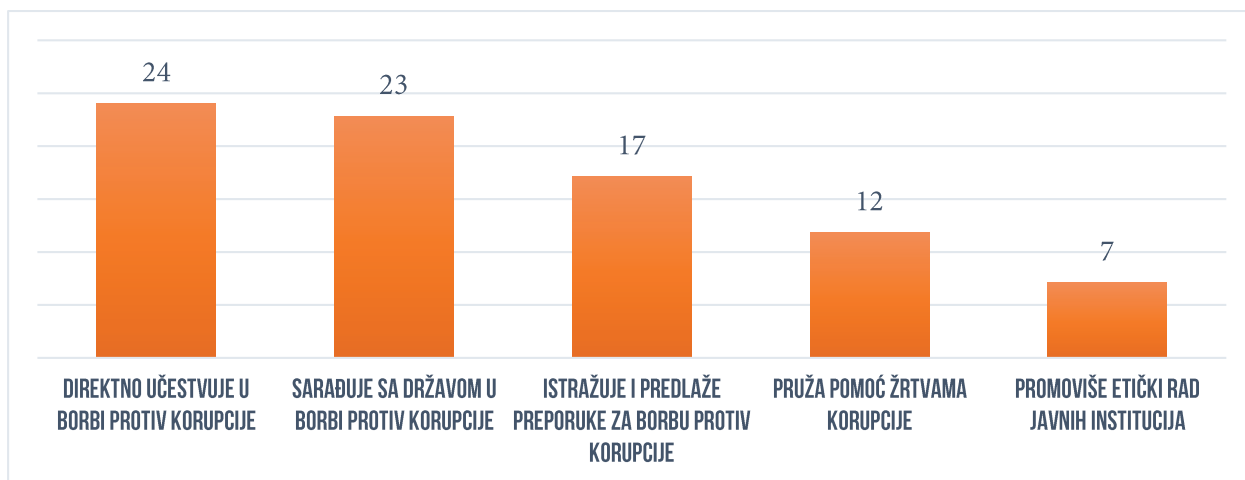

Civilno društvo treba da učestvuje u borbi protiv korupcije

Četvrtina ispitanih građana vidi da civilno društvo ima ulogu u direktnoj borbi protiv korupcije, kao i u saradnji sa državom. Ovi rezultati slični su onima od prošle godine iako je ove godine 4% manje građana koji smatraju da civilno društvo ima ulogu u direktnoj saradnji sa državom, dok je 3% više onih koji saradnju države i civilnog sektora vide kao mehanizam suzbijanja korupcije. Određen broj građana smatra da civilno društvo treba da istražuje i predlaže preporuke za borbu protiv korupcije (17%), pruža pomoć žrtvama korupcije (12%) i promovise etički rad javnih institucija (7%).

GRAFIKON 24: ULOGA CIVILNOG DRUŠTVA U BORBI PROTIV KORUPCIJE

P: Ljudi imaju različita mišljenja o ulozi nevladinih organizacija u borbi protiv korupcije. Imajući to na umu, šta biste rekli, koju ulogu nevladine organizacije treba da igraju u borbi protiv korupcije?

METODOLOŠKI OKVIR

LOKACIJA	Srbija
METOD PRIKUPLJANJA PODATAKA	„Licem u lice” u domaćinstvu ispitanika
OKVIR UZORKA	Građani i građanke Srbije koji imaju 18 i više godina i koji su u vreme istraživanja stalno nastanjeni na teritoriji Srbije
VELIČINA UZORKA	1000
TIP UZORKA	Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak
STRATIFIKACIJA	Izvršena prema regionu, tipu naselja, polu, starosti i nivou obrazovanja
UZORAČKA GREŠKA	$\pm 3,31\%$

POINTPULSE

WESTERNBALKANS PULSE FOR POLICE INTEGRITY AND TRUST

WWW.POINTPULSE.NET

twitter.com/POINTPULSEnet

facebook.com/POINTPULSEnet/

CIVIL SOCIETY NETWORK DEDICATED TO
OVERSIGHT OF POLICE INTEGRITY.